

DOUĂ DOCUMENTE PRIVITOARE LA MĂNĂSTIREA IEZERUL

prof. dr. docent A. SACERDOȚEANU

Despre vechea și interesanta mănăstire a singurătății din mijloc de pădure s-a scris oște ceva, dar o cercetare mai amănunțită nu s-a făcut încă. În vederea acesteia aducem acum două documente necunoscute. Primul nu a fost inclus în colecția de *Documente privind Istoria României*, și-l dăm aici în vederea completării la noua ediție ce se pregătește acum. Asupra lui am mai atras atenția și cu alt prilej (*Sfatul domnesc și sigiliile din timpul lui Neagoe Basarab*, „Romanoslavica“ X, 1964, p. 430).

I.

(1512) iulie 6, *Tîrgoviște*. Neagoe Basarab voievod miluește mănăstirea Iezer, hramul Schimbarea la față, și pe egumenul ei Macarie, cu 8 chile de grâu și 8 chile de orz din județul Romanati, să fie pentru odăjdii, scule și dobitoace, pe lângă ce a adus însuși Macarie, cărți și odăjdii, iar Cozia, Govora sau altul din vecini să nu aibă a se amesteca.

În numele tatălui și al fiului și al sfântului duh, cea de o ființă și nedespărțită fire.

Eu, robul stăpînului meu domnului și dumnezeu mîntuitorului nostru Is. Hs., care mă numesc Io Basarab voevod, cu mila lui dumnezeu domnu a toată Țara Rumânească, dorind către sfintele lui dumnezeu biserici iar mai virtos către sfînta beserică hramul preaslăvitei Obrejenii a domnului dumnezeu și mîntuitorului nostru Is. Hs., mănăstirea ce să chiiamă Iazerul, și către ceia ce întrînsa viețuiescu cinstiți și dumnezăești călugări, viind către noi părintele nostru și năstavnicu acei sfinte mănăstiri ce scrie mai sus chir Macarie și ne spune noao de petrecerea acei sfinte mănăstiri și de sărăciia și cea de mai nainte vrême și de groutatea și păsul ei încă din zilele celor mai nainte răposați blagocestivi hitori.

Pentru acéia și noi tinzînd mîfinile spre ajutoru și întărirea lor, cu toată sîrguiala către cel mai sus numit năstavnic chir Macarie, așa am voit către

ajutoriu acestui sfânt lăcaș, din agonisita noastră, când vor avea vreme de lipsă, ca să ia peste tot anu opt chile de grâu și opt chile de orzu de la ispravnici noștri din județu Romanai, ca să fie de ajutoriu și întărirea sfintei mănăstiri și de hrana dumnezeștilor călugări și noao de pomnure pînă cînd ne vom afla într-această viață și după moarte să fie întru starea cea rînduită. Si încă și odăjdii și scule și dobitoace și orice ar fi de treabă sfintei mănăstiri și de nimeni nestăpînit, numai de năstavnicu ei, părintele nostru chir Macarie. Si cele ce au adaos el însuși, cărți și odăjdii, și orice ar fi ale sfintei mănăstiri nezătucite de nimeni și nicidecum să nu să antestece întreale ei Coziia, nici Govora sa(u) cineva din cei din prin prejurul ei, nici la cei ce vor fi lăcuitori întrînsa nici cinstului părintelui celui mai sus numit, ca să lăcuiască ei după bunăvoința lor părintele Macarie năstavnicu sfintei mănăstiri. Si după dînsul ori cari vor fi amatori din frați și ai noștri părinți viind cu osteneală în tot anul să-și ia acea milă ce scrie mai sus.

Iar cei ce nu vor face și nu vor urma și nu vor da precum am adaosu cu ajutătoarea și acoperitoarea preacurata cea cu tot nevinovată împărăteasa ce să proslăvește întru aceea sfîntă casă să fie în protivnic.

Si la aceasta și mărturii am pus domnia mea: jup. Barbul, jup. Alecxie, jup. Ivan vel. logof., jup. Dumitru păh., jup. Arvat vist., jup. Vlad spăt., jup. Drăghici post., jup. Anza comis.

Și am scris cu Iordache grămăticu în scaunul Tîrgoviștii. Mșta iul. 6. dni. lt. 7070.

Arh. St. Buc. Ms. 707 (Condica Episcopiei Rîmniceului) f. 299.

Copistul a citit greșit data 7070, în loc de 7020 (1512), cum greșit a citit și numele unor sfinți din sfatul domnesc.

2

1706 (7214) iulie 7. Preoți și orașeni din Rîmniceul Vîlcii, din porunca episcopului Anthim, aleg 8 locuri ale mănăstirii Iezer aflate peste rîu în cîmpul orașului și împresurate de călugării de la mănăstirea Cozia.

Noi preoții și alți orașeni din Rîmniceu, carii am fost luați de igumenu de la Iezer cu porunca părintelui episcop Anthim, ca să le alegem și să dovedim niște locuri ce are Iezerul peste rîu în cîmpul orașului împresurîndu-le călugării de la Cozia.

Deci, noi văzînd porunca sfînții sale ne-am strînsu cu toții și am mers de am dovedit locurile anume: pe subt Obrejie din locul piscopii în jos, pe din sus de locul lui Tănase logofăt și alte 2 locuri pe lîngă cărămizile vechi de dau cu capul de rîu și altu locu în cîmpu împotriva cireșului și 1 loc în Obrejie de jos ce se lovește cu un loc al episcopii în drumul (loc alb) din sus de un loc al Radului logofăt Săpunariul de 1 loc pe lîngă un loc al Radului diaconu Brînză și din jos al Cetățuii și un codru de locu din heleșteul episcopii pînă în locul lui Goran diacon Turcul, care are semne bune niște sălcii înșirate.

Deci noi așa am dovedit și am adevărit. Și am dat scrisoarea noastră să aibă a le ținerea cu pace de către călugării din Coziia. Aceasta scriem.

Iul. 7.7214.

Eu *Popa Radu*.

Radu diincon.

Eu *Radu* logofăt săpunarul.

Danciul logofăt.

Stan logofăt *Safarica*.

Eu *Roman* ceaușul.

Tănasie sluj. curtean.

Micșă.

Cîrstea meșterul.

Arh. St. Buc., *Episcopia Rîmmicului*, LXII/9, copie din sec. XVIII. În dos este un început de scrisoare: „Filaret cu mila lui Dumnezeu episcop Rîmnecu“.

